

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
__-umumiy o'rta ta'lim maktabi
geografiya fani o'qituvchisi

_____ning
20__-20__-o'quv yili 6-7-sinf
bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilar uchun

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'g'arak a'zolari haqida ma'lumot

<i>No</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Materik va okeanlarning paydo bo‘lishi			
2.	Atmosfera. Yerning iqlim mintaqalari			
3.	Yer yuzi aholisi, Irqlar			
4.	Dunyo okeani tubining geologic tuzilishi va relyefi.			
5.	Okean boyliklari, ulardan foydalanish va muhofaza qilish			
6.	Afrikaning geografik o‘rni, o‘rganilish tarixi			
7.	Atlantika okeani			
8.	Avstraliyaning geografik o‘rni, o‘rganilish tarixi geologik tuzilishi,foydali qazilmalari.Relyefi			
9.	Tinch okean			
10.	Okeaniya iqlimi, tabiat zonalari, Aholisi			
11.	Janubiy Amerika. Geografik o‘rni, o‘rganish tarixi, geologik tuzilishi, foydali qazilmalari. Relyefi			
12.	Janubiy Amerika aholisi			
13.	Shimoliy muz okeani			
14.	Yevrosiyoning Iqlim va uning xususiyatlari			
15.	Sharqiy Yevropa			
16.	Markaziy Osiyo			
17.	Janubiy Osiyo			
18.	Tabiiy geografiyani o‘rganishning ahamiyati			
19.	Geografik xaritalar.			
20.	Geografik koordinatalar.			
21.	Geografik qobiqning chegaralari, xususiyatlari.			
22.	Litosfera va uning harakatlari.			
23.	Ekvatorial iqlim mintaqasi.			
24.	Dunyo okeani va uning qismlari.			
25.	Materikning o‘rganilishi.			
26.	Atlantika okeani.			
27.	Tinch okean.			
28.	Geografik o‘rni, o‘rganilishi, geologik tuzilishi, foydali qazilmalari, relyefi.			
29.	Iqlimi va ichki suvlari.			
30.	Tabiiy geografik o‘lkalari. Aholisi va uning tabiatga ta’siri			
31.	Shimoliy Amerikaning tabiat zonalari va balandlik mintaqalari.			
32.	Shimoliy Muz okeani.			
33.	Yevrosiyo iqlimi.			
34.	Yevrosiyo aholisi va uning tabiatga ta’siri.			

Sana: “ ” _____ 20__ -yil. Sinflar: __. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Materik va okeanlarning paydo bo‘lishi.

Maqsadlar:

Mashg‘ulotning maqsadi:

- a) *ta’limiy:* o‘quvchilarga bugungi mavzu xaqida tushuncha berish
- b) *tarbiyaviy:* tabiat bilan do‘stlashishga o‘rgatish, mashg‘ulot davomida o‘zaro xamkorligi, o‘zgalar fel-atvorini xurmat ruxida tarbiyalash
- c) *rivojlantiruvchi:* o‘quvchilarni erkin fikrlashga, muloxaza yuritishga o‘rgatish, ijodiy izlanish konikmalarini rivojlantirish

Milliy va umummadaniy kompetensiya: umuminsoniy va milliy qadriyatlarga e’tiqodli bo‘lish, geografik sayohat va kashfiyotlar tarixini insoniyat tarixining ajralmas qismi sifatida angilash, o‘zgalarning milliy va etnik xususiyatlari, an’ana va marosimlarini hurmat qilish.

Mashg‘ulot usuli: no‘anaviy usulda

Mashg‘ulot jixози: dunyo xaritasi, atlas xarita, jadvallar, yangiliklar

Mashg‘ulotning borishi:

1. Tashkiliy qism.
 - a) *Salomlashish*
 - b) *Honani mashg‘ulotga tayyorlash*
 - c) *O‘quvchilar davomatini aniqlash*
 - d) *Ob-havoni aniqlash va uni kuzatish*
 - e) *Shu kunning muhim yangiliklari*
2. O‘tilgan mavzuni so‘rab baxolash.
3. Yangi mavzu bayoni.
4. Yangi mavzuni mustahkamlash.
5. Uyga vazifa.

O‘tilgan mavzuni so‘rab baholash:

1. Tabiat kompleksi deganda nimani tushunasiz?
2. Qanday sabablarga ko‘ra tabiat zonalari hosil bo‘ladi?
3. Balandlik mintaqalarining soni nimalarga bog‘liq?

Yangi mavzu bayoni

Yer va litosferaning paydo bo‘lishi. Olimlarning ta’kidlashicha, Quyosh tizimi va Yer Koinotdagi harakatlanayotgan changsimon zarrachalarning birikishidan hosil bo‘lgan. Bunday flkrni dastlab fransiyalik olim R. Dekart 1644- yilda, keyinchalik germaniyalik faylasuf I. Kant 1755- yilda va fransiyalik olim R. S. Laplas 1796- yilda aytishgan. Shuning uchun bu gipoteza Dekart-Kant-Laplas gipotezasi deb ataladi.

Litosfera va Yer po'sti yer ichki moddalarining saralanishi natijasida hosil bo'lgan. Qizigan holatdagi yerning yengil moddalari tepaga ko'tarilgan, og'ir moddalari esa pastga cho'kkan. Oqibatda nisbatan yengil va qattiq litosfera (yunoncha, tosh qobiq) hamda Yer po'sti, mantiya va yadrolar tarkib topgan.

Materiklar va okean botiqlarining paydo bo'lishi. Materik va okean botiqlarining paydo bo'lishi haqida ko'plab gipotezalar (ilmiy taxminlar) yaratilgan bo'lsa-da, olimlar hanuz bir yechimga kelmadilar. Shunday gipotezalardan biri mobilizmdir.

Mobilizm (yunoncha, **siljiydigan, harakatlanadigan**) gipotezasini 1912- yilda nemis geologi A.Vegener ishlab chiqdi. Lekin undan deyarli 9 asr avval vatandoshimiz Abu Rayhon Beruniy (973—1048) materildar- ning siljishi haqida shunday degan „Qit'alar go'yo suv sathida suzib yurgan daraxt barglari singari bir-biri tomon yaqinlashib yoki uzoqlashib, sekin harakatda bo'ladi“. Beruniyning bu fikri mobilizm gipotezasi mohiyatining o'zidir.

A.Vegener o'z gipotezasini yaratishda Atlantika okeaniga tutash- gan Janubiy Amerika va Afrika qirg'oqlarining bir-biriga mos kelishiga asoslandi. Uning fikricha, taxminan 200 mln yil muqaddam Yer yuzida yagona Pangeya materigi va yagona Pantalassa okeani bo'lgan. Keyinchalik Pangeya ikkita yirik materikka: Lavraziya va Gondvanaga, Pantalassa esa Paleoting va Tetis okeanlariga ajralgan. O'z navbatida, 65 mln yil avval Lavraziyadan Shimoliy Amerika va Yevrosiyo, Gondvanadan esa Afrika, Avstraliya, Antarktida va Janubiy Amerika materiklari ajralib chiq- qan. Ular oralig'ida hozirgi okeanlar tarkib topgan. A. Vegener mate- riklarning gorizontlari siljishiga Yeming o'z o'qi atrofida aylanishi hisobiga yuzaga keladigan markazdan qochma kuch sababchi deb hisoblagan.

Litosfera piitalari tektonikasi. 1968- yilda amerikalik bir guruh olimlar (L.R.Sayks, J. Oliver va b.) tomonidan yangi mobilizm, ya'ni „litosfera piitalari tektonikasi“ gipotezasini e'lon qilishdi. Bu Beruniy, Vegener g'oyalari asosida yaratilgan eng so'nggi, mukammal gipote- zadir. Okean tubi tadqiqotlari, kosmik tasvirlar tahlili, aniq geodezik o'lchovlar va boshqa manbalardan olingan yangi ma'lumotlar natija- sida litosfera plitalarining turli tomonga, har xil tezlikda harakatla- nayotganligi ma'lum bo'ldi. Bunga yuqori mantiya va astenosfera qatlamlaridagi moddalarning uyurmali harakati sababdir.

Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Quyosh tizimi, Yer, litosfera qanday hosil boigan?
2. Beruniy gipotezasi qanday mazmunga ega?
3. Qaysi gipotezani ko'pchilik tan olgan?

Uyga vazifa: mavzu xaqida tushunchalarni daftarga yozib, atamalarga izox keltiring.

Maktab MMIBDO' _____ Sana _____ 20__ yil

Sana: “ ” _____ 20__ -yil. Sinflar: __. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Atmosfera. Yerning iqlim mintaqalari

I Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy maqsad: O‘quvchilarni 1-8-mashg‘ulotlarda o‘rganilgan BKM lar asosida bilimlarini tekshirish.

Tarbiyaviy maqsad: O‘quvchilarga ekologik tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: O‘quvchilarning BKM larini tekshirish mashg‘uloti

Mashg‘ulot o‘tish metodi: Amaliy

Mashg‘ulot jihozi: Globus, dunyo tabiiy kartasi, 6-sinf mashg‘ulotligi, atlas, yozuvsiz xaritasi, jadvallar, tarqatma materiallar,

Texnik jixozlar: Kompyuter, multimed, slaydlar.

I. Tashkiliy qism. O‘qituvchining kirish so‘zi. Davomatni aniqlash.

O‘quvchilarni mashg‘ulotga hozirlash

II. O‘tgan mavzuni so‘rab baholash.

III. Yangi mavzu bayoni:

Geografik diktant

1. Yer po‘stining o‘ta mustahkam tog‘ burmalanishlari, uchli vulkan harakatlari kuzatilmaydigan qismlari..... deb ataladi

2. Yer po‘stining o‘ta serharakat joylari..... Mintaqalar deyiladi

3. Yer yuzining cho‘l zonasidan oqib o‘tuvchi daryolarni..... Daryolar deb ataymiz.

4. Yerni sug‘orish, elektr energiya olish, daryo suvlarini tartibga solish, rekreatsion maqsadlarda foydalaniladigan suv havzalariga.....deyiladi.

5. Bulutlar hosil bo‘lib eng ko‘p yog‘in keltiradigan qatlamga.....deb ataladi

6. Katta hajmdagi okean suvlarining uzoq masofalarga yo‘nalgan gorizontol harakati..... deb ataladi

7. Qishda quruqlikdan okeanga, yozda okeandan quruqlikka tomon esuvchi mavsumiy shamolga..... shamollari deb ataladi.

8. Troposferaning bir xil xususiyatga ega bo‘lgan katta hajmdagi havolari..... deb ataladi

9. Yer taraqqiyotining 4,6 mlrd yildan to 570 mln yilgacha o‘tgan davrni o‘ ichiga qamrab olgan bosqichga..... deb ataladi.

10. Atmosferaning quyi qatlami –troposfera, litosferaning ustki g‘ovak qatlami, gidrosfera va biosferalarni o‘z ichiga olgan hamda o‘zaro ta’sir etib turadigan yaxlit qobiq.....deb ataladi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: Yangi mavzuni savol-javob qilib mustahkamlash

V. O‘quvchilarni baholash va uyga vazifa: Mavzuni o‘qish, xarita bilan ishlash

Sana: “ ” _____ 20__ -yil. Sinflar: __. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Yer yuzi aholisi, Irqlar.

Mashg‘ulotning maqsadi:

- a) **ta’limiy:** o‘quvchilarga bugungi mavzu xaqida tushuncha berish
- b) **tarbiyaviy:** tabiat bilan do‘stlashishga o‘rgatish, mashg‘ulot davomida o‘zaro xamkorligi, o‘zgalar fel-atvorini xurmat ruxida tarbiyalash
- c) **rivojlantiruvchi:** o‘quvchilarni erkin fikrlashga, muloxaza yuritishga o‘rgatish, ijodiy izlanish konikmalarini rivojlantirish

Mashg‘ulot usuli: no‘ananaviy usulda

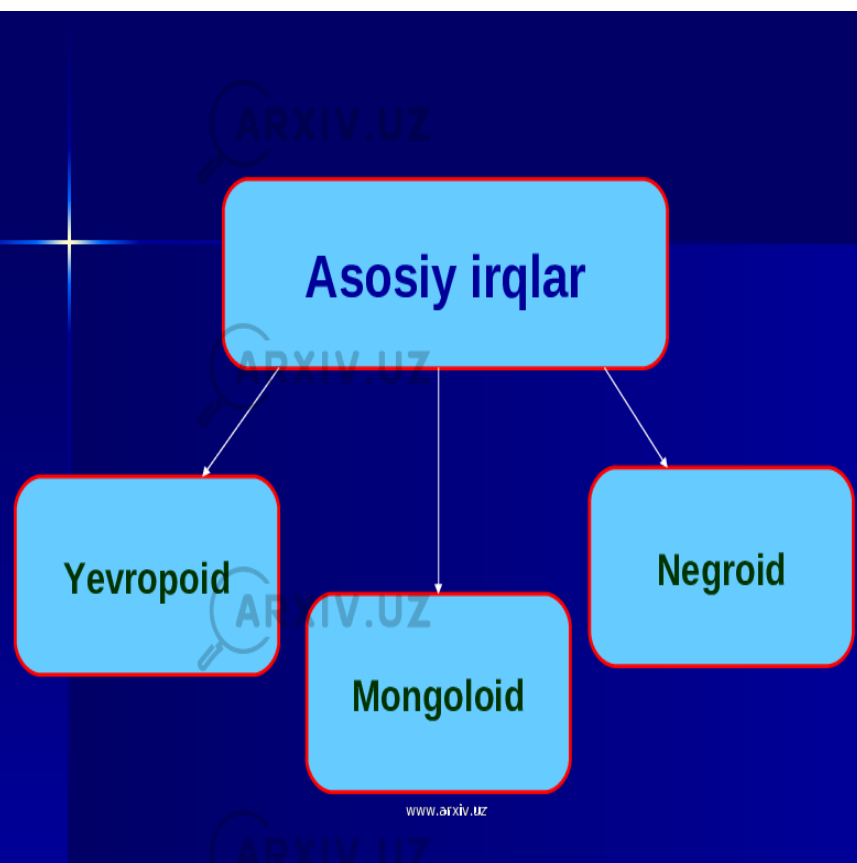
Mashg‘ulot jixozi: dunyo xaritasi, atlas xarita, jadvallar, yangiliklar

Mashg‘ulotning borishi:

1. Tashkiliy qism.
 - a) Salomlashish
 - b) Honani mashg‘ulotga tayyorlash
 - c) O‘quvchilar davomatini aniqlash
 - d) Ob-havoni aniqlash va uni kuzatish
 - e) Shu kunning muhim yangiliklari
2. O‘tilgan mavzuni so‘rab baxolash.
3. Yangi mavzu bayoni.
4. Yangi mavzuni mustahkamlash.
5. Uyga vazifa.

O‘tilgan mavzuni so‘rab baholash:

1. Tabiat kompleksi deganda nimani tushunasiz?
2. Qanday sabablarga ko‘ra tabiat zonalari hosil bo‘ladi?
3. Balandlik mintaqalarining soni nimalarga bog‘liq?

Yangi mavzu bayoni

Yer yuzi aholisi, irqlar. Aholi soni jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti davomida o‘shib kelgan. Masalan, eramizning boshlarida 230 mln, 1 000-yilda 305 mln, 1 500-yilda 440 mln kishiga yetgan. Oxirgi ming yillikda aholining ikki baravar ko‘payishi uchun 600 yil kerak bo‘lgan bo‘lsa, ikkinchi marta ikki baravar ko‘payishi uchun 230 yil, uchinchisiga 100 yil va to‘rtinchisiga 40 yil kerak bo‘lgan.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining ma’lumotlariga ko‘ra, Yer yuzi aholisi 2016-yil o‘rtalarida 7 mlrd 400 mln dan ortdi. Aholi soni eng ko‘p (100 mln dan ortiq) mamlakatlar Xitoy, Hindiston, AQSH, Indoneziya, Braziliya, Pokiston, Nigeriya, Bangladesh, Rossiya, Meksika, Yaponiya va Filippin.

XX asrning 60-yillarida „demografik portlash“, ya’ni aholining juda tez sur’atlar bilan o‘shishi kuzatildi. Aholining o‘shishi Afrika, Osiyo va Amerika mamlakatlarida yuqori bo‘lsa, ko‘plab Yevropa mamlakatlarida past ko‘rsatkichga ega.

Dunyo aholisi, asosan, uchta katta irqqa mansub. Bular yevropeoid, mongoloid va negroid. Bu asosiy irqqlar orasida ko'p oraliq (aralash) irqqlar mavjud.

Aholining joylashish xususiyatlari. Dunyo aholisining notekis tarqalganligiga mamlakatning geografik o'rni, tabiiy sharoiti, tarixan rivojlanishi, ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti, tabiiy boyliklar bilan ta'minlanganligi kabi omillar ta'sir ko'rsatadi.

Dunyo aholisining asosiy qismi dengiz va okean sohillariga yaqin masofada yashaydi. Bunga sabab tabiiy sharoitining yashash uchun qulayligi, eng arzon dengiz transportiga yaqin bo'lganligi, eng yirik dengiz port-shaharlari tarkib topganligi bilan bog'liq.

Yer yuzida aholi zich joylashgan to'rtta yirik hudud shakllangan. Bular: Janubiy Osiyo, Sharqiy Osiyo, G'arbiy Yevropa va Shimoliy Amerikaning sharqiy qismi. Buning omillari — tabiiy sharoitning qulayligi, xo'jalikning yaxshi rivojlanganligi va qadimdan aholi yashab kelayotganligidir.

Tabiiy boyliklar va ularning inson uchun ahamiyati. Inson o'zining kundalik ehtiyojlarini qondirish maqsadida tabiat boyliklaridan foydalanishga majbur. Tabiat boyliklarini beshta asosiy guruhga ajratish mumkin: mineral, iqlimiy, suv, yer va biologik boyliklar.

Aholining yashashi uchun yoqilg'i, rudali va noruda mineral boyliklar zarur. Ularsiz jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini tasavvur etish qiyin. Rudali foydali qazilmalarga temir, mis, olmos, oltin, uran va boshqalar, noruda mineral boyliklarga oltingugurt, fosforit, osh tuzi va boshqalar kiradi.

Insoniyatning qishloq xo'jalik mahsulotlariga bo'lgan talabini qondirish hamda tabiat qo'ynida dam olishi (rekreatsiya) uchun iqlimiy boyliklarning ahamiyati beqiyos.

Xo'jalikda eng ko'p foydalaniladigan tabiiy boylik suv hisoblanadi. „Suv bor joyda hayot bor“, „Suv tugagan joyda hayot tugaydi“, degan xalq maqollari suvning bebaho tabiiy boylik ekanligidan dalolat beradi.

Dehqonchilikni rivojlantirishda hosildor tuproqlarning ahamiyati juda katta. Muayyan hududning hayvonot olami va o'simlik qoplami biologik boyliklarni tashkil etadi. Bu boyliklarning eng muhim xususiyati ularni qayta tiklash mumkinligidir.

Aholining tabiat bilan aloqadorligi. Inson o'z ehtiyojlari uchun zarur bo'lgan barcha narsalarni tabiatdan oladi. Natijada, tabiatga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatadi. Bu esa turli tabiat komplekslari shakllanishiga olib keladi.

Tabiiy komplekslar inson ta'siri darajasiga ko'ra uch guruhga ajratiladi:

1. Tabiiy landshaftlar. 2. Tabiiy-antropogen landshaftlar. 3. Antropogen landshaftlar.

Tabiiy landshaftlar deganda insonlar tomonidan foydalanilmaydigan hududlar landshaftini tushunamiz. Ularga Antarktida, Shimoliy Muz okeanidagi doimiy muzliklar va orollar, baland tog'lar, cho'llar, qalin o'rmonzorlar misol bo'ladi.

Tabiiy-antropogen landshaftlar tabiiy va antropogen landshaftlarning oralig'ida tarkib topadi. Ularga yaylovlar, lalmikor yerlar kiradi.

Antropogen landshaftlar — kishilarning xo'jalik faoliyati ta'sirida o'zgargan tabiiy landshaftlar bo'lib, ular Yer yuzasida keng tarqalgan. Aholi punktlari — qishloq va shaharlar antropogen landshaftlarning namunasi hisoblanadi. Shaharlar landshafti dastlab 5-4 ming yil muqaddam „qal'a shahar“, „shahar-davlat“ sifatida shakllana boshlagan.

Tabiatni va tabiiy resurslarni muhofaza qilish maqsadida qo'riqxonalar, buyurtma maskanlari, milliy bog'lar tashkil etiladi. Yo'qolib ketish xavfi bo'lgan o'simlik va hayvonot olami „Qizil kitob“larga kiritiladi va alohida muhofaza qilinadi. Bunday chora-tadbirlar yagona umumiy uyimiz Yer tabiatini va insonlar sog'lig'ini asrash uchun xizmat qiladi.

Uyga vazifa: mavzu xaqida tushunchalarni daftarga yozib, atamalarga izox keltiring.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

48 listdan iborat geografiya fanidan 6-7-sinf bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

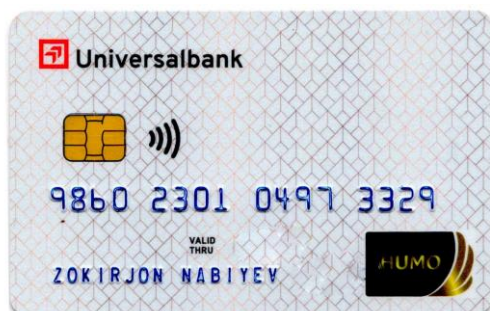

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**